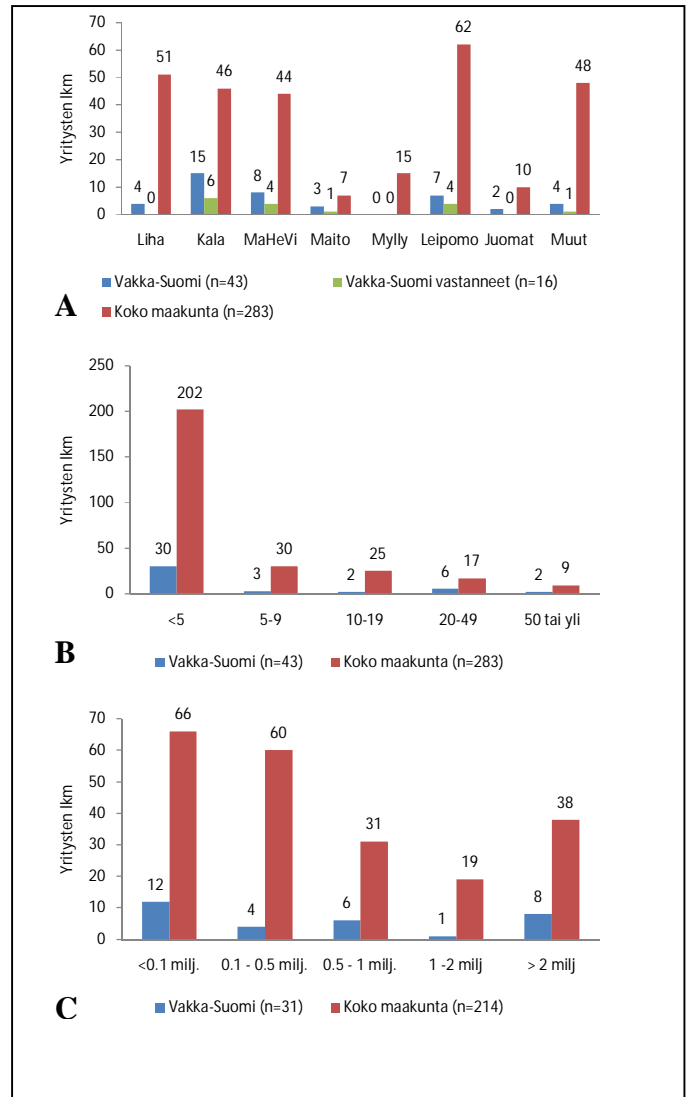

Vakka-Suomen seutukunnan elintarvikealan toimialaraportti 2009

Lounafood – Aitoa Makua Varsinais-Suomesta hanke on Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen koordinoima maakunnallinen elintarvikealan toimialahanke, jonka päätavoitteena on edistää lähellä tuotetun ruuan ja pienyrityksyyden asemaa Varsinais-Suomessa. Osana tätä työtä hankkeessa ylläpidetään rekisteriä maakunnan elintarvikkeita jalostavista pk-yrityksistä.

Kevään 2008 ja kesän 2009 välisenä aikana maakunnan elintarvikkeita jalostavia pk-yrityksiä lähestyttiin yrityskyselyn muodossa. Kyselyn tarkoituksena oli kartoittaa alueella toimivat yritykset, selvittää yritysten toiminnan nykytilannetta, tulevaisuuden näkymiä ja mahdollisia kehittämistarpeita. Kysely toteutettiin pääosin puhelinhaastatteluina ja pieneltä osin myös postitetun kyselylomakkeen muodossa. Koko maakunnasta kyselyyn vastasi 158 yritystä kaikkiaan 283 yrityksestä. Vastausprosentiksi muodostui näin ollen 56 %. Vakka-Suomen seutukunnassa kyselyyn vastasi 16 kaikkiaan 43 yrityksestä (vastausprosentti 37 %). Vastaamattomien yritysten osalta perustiedot yrityksestä kerättiin muista julkisista lähteistä (mm. yritys- ja yhteisötietojärjestelmä sekä erilaiset kaupalliset yritysrekisterit).

Kartoituksen perusteella Vakka-Suomessa toimii kaikkiaan 43 elintarvikkeita jalostavaa pk-yritystä. Yritysten lukumäärässä mitattuna merkittävimmät toimialat ovat kalan (35 % yrityksistä) ja marjojen, hedelmien ja vihannesten jalostus (19 % yrityksistä) sekä leipomotuotteiden valmistus (16 %) (kuva 1 A). Toimialojen mukaan tarkasteltuna yrityskehitys on kuitenkin laaja ja lähes kaikki elintarviketoimialat ovat seutukunnassa edustettuna.

Kuva 1. Vakka-Suomen seutukunnan ja koko Varsinais-Suomen elintarvikealan pk-yritysten lukumäärä jaoteltuna toimialoittain (A) sekä henkilömäärän (B) ja liikevaihdon (C) mukaan.

Suurin osa yrityksistä (70 %) on ns. mikroyrityksiä eli alle viisi henkilötyövuotta työllistäviä yrityksiä (kuva 1 B). Myös liikevaihdon mukaan tarkasteltuna suuri osa yrityksistä on pieniä: 52 % prosenttia yrityksistä sijoittuu luokan alle 500 000 euroa vuodessa. Toisaalta yli 2 miljoonan euron liikevaihdolla toimivia yrityksiä on

seutukunnassa koko maakunnan keskiarvoa enemmän (Vakka-Suomi 26 %, koko Varsinais-Suomi 18 %)

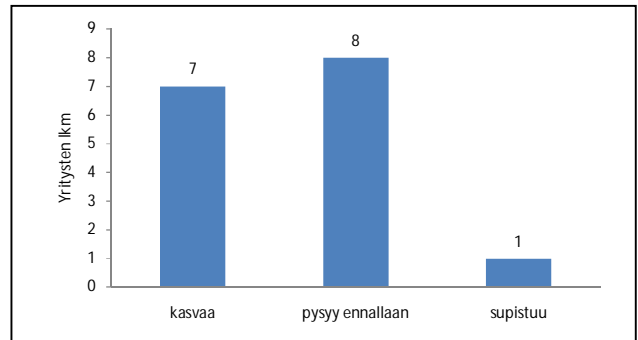
Kyselyyn vastanneista yrityksistä 44 % suunnitteli laajentavansa tuotantoaan ja/tai liikevaihtoaan lähitulevaisuudessa. Vain yksi yritys ajatteli toiminnan supistuvan. Kasvuhaluiset yritykset toimivat marjojen, hedelmien ja vihannesten (2 kpl) sekä muiden elintarvikkeiden jalostuksen (1 kpl) ja leipomotuotteiden valmistuksen (4 kpl) piirissä. Silmiinpistävää oli kalanjalostajien puuttuminen kasvua hakevien yritysten joukosta. Kyselyn perusteella kalanjalostuksen kasvua rajoittaa eniten raaka-aineen saanti.

Yrityksistä 19 % ilmoitti markkina-alueekseen ainoastaan oman maakunnan, oman ja lähimaakuntien alueella toimi 56 %, koko Suomen laajuisesti 25 % ja vientitoimintaa oli 6 % yrityksistä. Merkittävimmät myyntikanavat olivat tukkuliikkeet (50 %), messu-/torimyynti (43 %) ja päivittäistavarakauppa (36 %).

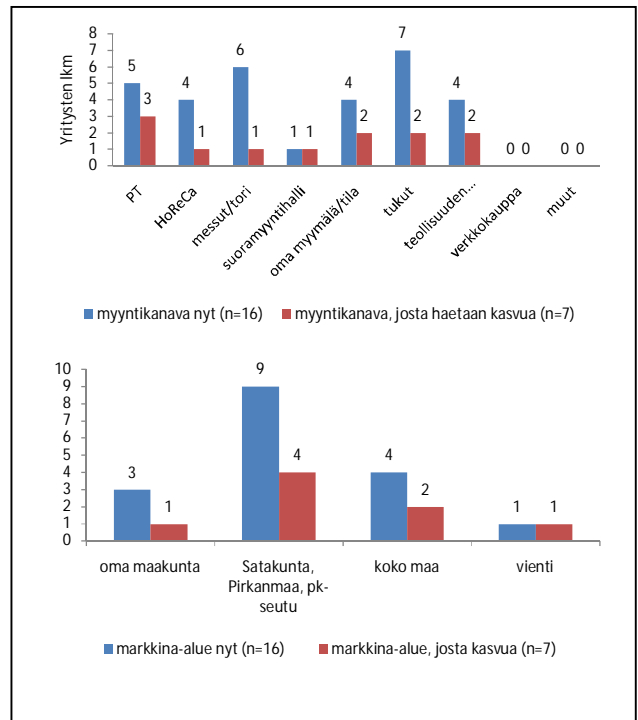
Kasvuhaluista yrityksistä suurin osa suunnitteli pysyttelevänsä jatkossakin kotimaassa. Vientisuunnitelmia oli yhdellä vastanneista yrityksistä. Tärkeimmäksi myyntikanavaksi kasvua ajatellen nousi päivittäistavarakauppa (21 %).

Tärkeimmiksi tiedotus- ja kehittämiskohteiksi mainittiin yritysysteistyön lisääminen (63 %), tuotekehitys ja trendit (50 %), lainsäädäntö (44 %), sekä markkinat ja markkinointi (38 %) (kuva 4).

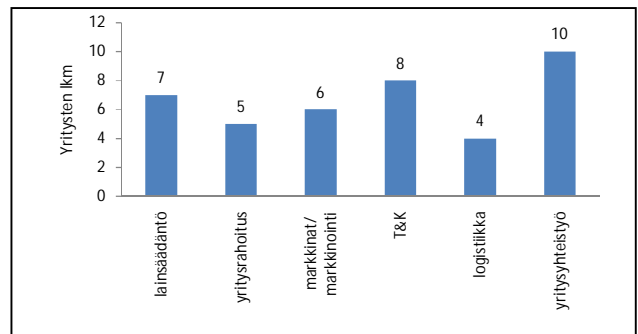
Useat yritykset toivoivat yhteistyöavauksia päivittäistavarakaupan, ammattikeittiöiden ja maatilamatkailuyritysten suuntaan esim. yhteistyön lisäämisen muodossa.

Kuva 2. Yritysten tuotannon määrän muutos lähitulevaisuudessa.

Kuva 3. Yritysten markkinakanavat ja -alueet tällä hetkellä sekä kasvuhaluisten yritysten markkinakanavat ja -alueet, joista kasvua aiotaan hakea.

Kuva 4. Tiedontarve ja kehittämiskohteet (n=16)